

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, četrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročkom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

sklicuje

javna shoda

za nedeljo 16. oktobra

in sicer:

1) v „Konsum. društvu“ v Rojanu ob 10. uri predpoludne.

2) v gostilni „Pri Tirolcu“ v Sv. M. M. zgornji ob 4. popoldne.

z dnevnim redom:

Ljudsko štetje.

Z ozirom na neizmerno važnost tega čina, ki se ima izvršiti do konca tega leta, vabi odbor političnega društva „Edinost“ na čim večjo udeležbo.

Odbor

pol. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Krečansko vprašanje.

CARIGARD 11. Kakor poroča „Jeni Gazeta“, je porta naložila turškim poslanikom, naj opozorijo krečanske zaščitne vlasti na namenovano izvolitev dveh Krečanov v grško narodno zbornico in na ponovni umor na dveh krečanskih mohamedancih.

Turčija.

SOLUN 12. Kongres odbora za edinstvo in napredek bo odprt dne 23. t. m. Program še ni znan.

CARIGRAD 11. Vali iz Kosova javlja, da sta dva albanska glavarja s 1000 dobro oboroženimi možmi zasedla Dibraške gore. Vojni minister je poslal tja devet batalijonov, da uduše ta novi upor.

Grško ministerstvo odstopilo.

ATENE 12. — Ministerski predsednik Dragumis je danes podal ostavko vsega ministerstva. O tem je Dragumis obvestil tudi zbornico, ki je za nekoliko dni odgodila seje. Splošno se sodi, da dobi Venizelos nalog, da sestavi novo ministerstvo.

V balonu preko Oceana.

NEW-JORK 12. Wellmann je brzojavno poročal iz Atlantic City, da odpotuje danes on in njegovi spremljevalci v balonu preko Oceana.

Tisoč ljudi zgorelo.

NEW-JORK 12. Gozdni požari so uničili trinajst vasi.

WASHINGTON 12. — Glasom zadnjih vesti je v Minesoti našlo smrt v gozdnih požarih nad 1000 ljudi. Požar se je razširil na površini 2500 kvadratnih milj.

Potres.

KARANSEBES 12. Včeraj popoldne je bilo čuti tukaj dva potresna sunka, ki sta trajala dve minuti.

DEVA 12. Včeraj ob 1:20 popoldne se je čutilo potresni sunek, ki je trajal 5 sekund.

ORŠOVA 12. Včeraj ob 1. uri popoldne je bilo čuti močan potresni sunek, ki ga je spremljalo podzemsko bobnenje.

PODLISTEK.

SIRENE.

Povest iz igralskega življenja; spisal Leon Dragutinović, režiser slov. gledališča.

Po malih mestih občinstvo ni ravno navdušeno za gledališče. — Vzroki temu so lahko umevni: ni pravega poslopja in tudi družbe, ki zahajajo v taka mala mesta, nimajo ne garderobe, ne dobrih kulis in sploh nikakih rekvizitov. Najboljši igralec se izgublja v takih razmerah. Tako je bilo tudi z Ivanom; od začetka se kar ni mogel privaditi takemu površnemu „rokodelstvu“ — kakor so igralci sami med seboj imenovali svojo umetnost. Najel si je majhno sobico v neki kmečki hiši „za nekaj časa le“, kakor je pravil sam. Dolgo itak ne bom tu,

Kolera.

RIM 12. V zadnjih 24 urah je na novo obolelo v Napolju na kolero sedem oseb, ena je umrla, v Napoljski pokrajini je obolelo 22 oseb, 5 jih je umrlo, v Apuliji sta umrle 2 osebi.

LONDON 12. V bolnišnici je umrl neki mladenič, ki je bil bolan osem dni. Konstatirali so pri njemu kolero. Ne ve se, kako je dobil to bolezen.

Otvoritev delegacij.

Avstrijska delegacija.

DUNAJ 12. Ob 5-30 se je delegacija avstrijskega državnega zbora sestala na prvo plenarno sejo. Navzoči so bili pri skupni ministri in ministerski predsednik baron Bienerth. Delegate je pozdravil starostni pradednik dvorni svetnik Chychlarz.

— Potem je bil izvoljen predsednikom del. Glombinski z 48 od 49 oddanih glasov. Podpredsednikom je bil izvoljen dr. Baernreither. Nato so bili izvoljeni zapisnikarji ae reditelji. Potem, ko so bile prečitane došle vloge, je minister za unanje stvari grof Aehrenthal predložil poročila in predloge skupne vlade, nakar so bili izvoljeni odseki, katerim so bile odkazane vladne predloge. — Po zaključku seje so se konstituirali odseki.

Ogrska delegacija.

DUNAJ 12. Ogrska delegacija je izvolila predsednikom delegacije delegata Langa, podpredsednikom grofa Avgusta Zichy-ja. Cesar vsprejme delegacijo jutri opoldne.

Rdeča knjiga.

DUNAJ 12. Danes delegacijam predložena rdeča knjiga vsebuje 201 uradnih spisov, ki obsegajo čas od 3. oktobra 1908 do 28. maja 1909 in se nanašajo na pogajanja s kabineti v stvari aneksije Bosne in Hercegovine in dogodke, ki se jej sledili.

[Sklepni računi.

DUNAJ 12. — Delegacijam predloženi sklepni računi za 1907, navajajo sledeče številke: za leto 1907 je bilo skupno dovoljenih 580,340.347 K; temu nasprotno se je v resnici potrošilo 433,529.713 K. Glasom poslovanja za leto 1908 se pokazuje koncem leta 1908 v ordinariju prekoračenje kredita v znesku 73,699.944 K, v extraordinariju ostanek kredita 105,776.087 K, skupno torej kreditnega ostanka 32,076.092 K. V proračunu ministerstva za unanje stvari je večja svota v znesku 102.637 K, vsled ustanovitve odposlaništva v Sofiji, zahtevke 23.600 K za popolni c. in kr. konzulat v Sofiji; znesek 28.000 za namestitev komercialnega ravnatelja pri poslanstvu v Carigradu, kredit 47.000 K za spreminitev honorarnega konzulata v Bremenu v efektivni generalni konzulat.

Proračun.

DUNAJ 12. Proračun, predložen danes delegacijam, pokazuje skupnih izdatkov in dohodkov za leto 1910: skupne čiste potrebščine znašajo 423,459.600 K, od teh odpade za ministerstvo za unanje stvari 15,185.921 K, (+ 1,519.337 nasproti lanskemu letu), na vojsko odpade skupno 336,570.667 (+ 11,725.522 K nasproti lanskemu letu) in sicer redna čista potrebščina 326,497.077 K (plus 14,018.662 K), izredna potrebščina 10,073.590 K (plus 2,293.140 K); za vojno mornarico odpade čistih 60,912.110 K (plus 1,925.100 K), izredna potrebščina 5,844.800 K (plus 1,394.250). Po odbitih 160,911.229 K preliminaranih od preostanka carin ostane še nepokrita kvota 262,547.671 K, od teh odpade na Avstrijo 166,980.319 K (+ 4,481.321 K), na Ogrsko

drugo sezono bom gotovo zopet pri kakem velikem gledališču. Tako si je govoril. Skušnje sploh ni bilo nikake. Igrale so se igre, ki so bile že naštudirane. Ivan torej ni imel mnogo dela, kartal je v gostilni po ves dan; seveda ne za denar, temveč za žganje ali za vino. Igralci niso preveč simpatizirali z njim, ker nimajo radi v svoji sredi „umetnikov“. Nu, Ivan se je kmalu privadil temu ciganskemu življenju. Občinstvo ga je poznalo že iz časopisov ter ga ipak smatralo za nekaj „boljšega“. Žena mu je pisala parkrat. Tožila je, da nima od česa živeti. „Sedaj šivam za neko trgovino; mučno nam je, ker je zaslužek mal, pošlji nam torej ti kaj — je pisala ona.

A on ni imel večkrat ni za kosilo. Kolikrat je moral lačen v postelji, ker si ni mogel naročiti večerje.

In tako so potekali dnevi, eden za drugim, a Ivanu niso prinesli nič novega. Od nikjer upanja. Doklej bo trajalo to, je vzdihljal Ivan? Kako dolgo se bom tako mučil? Kadar so mu prihajale take misli, je vsikdar postajal nervozen do neznosljivosti.

95,567.352 K (+ 2,564.781 K). Čista potrebščina za vojsko v Bosni in Hercegovini znaša 8,364.350 K (plus 317.350 K.) Skupni stroški za Bosno in Hercegovino so proračunjeni na 74,251.960 K. Lastni dohodki so proračunjeni na 74,376.407 K, potemtakem se pokazuje prebitke 124.449 K.

Proračun vojne mornarice pokazuje pri naslovu: nadomestek nove gradnje flote, torej za pomnožitev in oborožjenje, kakor lansko leto, 20 mil.

V proračunu vojne mornarice je predlagano kakor nadaljevanje leta 1902 zapričetega zvišanja mirovnega prezenčnega stanja moštva, za 1910 pomnožitev 850 mož. Dve predlogi vojnega ministrstva prosijo, da se dovoli znesek 180 mil. ozir. 54 mil. kakor izredno potrebščino za deloma že izvedene deloma v izvedbi nahajajoče se izredne vojaške odredbe. Nesigurni politični položaj v zadnjih mesecih leta 1908 in pričetkom leta 1909 je prisilil vojno upravo ozir. upravo vojne mornarice, da sta z dovoljenjem obeh vlad ukrenili več odredb za varstvo obmorskega ozemlja in pripravnost flote.

Pod novo vlado na Portugalskem.

PARIZ 12. „Agence Havas“ poroča iz Lizbone: Vse inozemske vojne ladije, vsidrane na Tajú, so popolnoma varne. Govorice, češ, da obstoja zarota proti inozemskim in portugalskim vojnim ladijam, je brez vsake podlage.

Portugalska vlada namerava uvesti obvezno vojaško službo. Civilne oblastnike so pričele jemati v posest verske hiše, ki se jih po dovršeni inventarizaciji zapечат.

Monarhični listi so pričeli zopet izhajati in pišejo zmerno. Nekateri teh listov priznavajo republiko. — Muničipalna garda je reorganizirana na prejšnji podlagi.

LONDON 12. Reuterjev biro poroča iz Gibraltarja, da je dal angleški kralj Jurij povelje, naj kraljeva jahta „Victoria and Albert“ odpluje v Gibraltar in ukrca kralja Manuela in kraljico Amelijo.

LIZBONA 12. Brazilija je priznala portugalsko republiko.

Dolgovi kraljeve rodbine, zaplenjeno samostansko premoženje.

LIZBONA 11. Kraljevska rodbina je zapustila skupnega dolga štiri milijarde pezeta, dalje 350 milijonov utrjenih dolgov in 435 mil. tekočih dolgov. Več rodbin visokega plemstva se izseljuje. Zaplenjeno samostansko premoženje cenijo na 200 milijonov, ki se odkaže v šolske svrhe. Odpravljenih bo skupno 932 samostanov in cerkvenih zavodov. — Iznanih je bilo nad 7000 menihov in nun. Ti se izselijo v Brazilijo in na Angleško. — Španska in italijanska vlada sta izdali odredbo, s katero prepovedujeta portugalskim redovom, da bi se naselili v Španiji, oziroma v Italiji.

Protest sv. Stolice.

RIM 11. Sklicana je kongregacija za vnanje cerkvene stvari, da se posvetuje o položaju na Portugalskem in na Španskem. Papež bo javno protestiral proti izgonu redov iz Portugalske in je ukazal nunciju v Lizboni, da nemudoma odpotuje.

Splošni štrajk na francoski severni železnici.

PARIZ 12. Kakor poroča vladni list, je bilo od osebja severne železnice poklicanih na 21 dnevne vojaške vaje 1369 uslužbencev višjega reda in 27.860 uslužbencev nižjega reda.

„Edino v žganju je lek vsemu“... je govoril tovarišem; tu pozablja človek vse, in tako lepo se počutiš! Niti ne veš, da živiš. Duh se ti dviga v višje sfere; tvoje duševno oko vidi slike svojih sanj uresničene... da, da, v žganju edino je lek mojim bolečinam.

Nekega dne je bil Ivan v „garderobi“. Napravljaj se je za nastop. Kar mu je prinesel pismonoša brzojavko. Drhteč jo je odprl...

„Pridite takoj v B.! Igrali boste na engagement!“

Ivanu je bilo v prvi hip kakor da sanja...

„Torej me vendar niso pozabili!“ — in ta žarek svetlobe v njegovem pustem življenju je vidno učinkoval na-nj.

„Še nisem izgubljen!“, je šepetal, „ah še bom igral, igral in navduševal občinstvo!“

Imel je igrati ta večer, ali bil je v razpoloženju, da se mu ni hotelo. Ne da bi komu kaj povedal, je pobral svoj

PARIZ 12. Tritisoč železničarjev v Lillu je sklenilo štrajk. Pred prefekturo so priredili manifestacijo. V Arrasu narašča število štrajkovcev. Železničarji v Lensu so sklenili, da se pridružijo štrajku. V Laonu je štrajk popoln. V Hellemesu pri Lillu je pričelo štrajkati 2000 delavcev tovarne za stroje. V Sanit-Quentinu so iz zlobnega namena izpustili eno proti drugi dve lokomotivi, ki sta se poškodovale. V Bethunu štrajka polovica železničarjev.

PARIZ 12. Osem tisoč uslužbencev državne zapadne železnice je imelo shod, na katerem so sklenili proglašiti splošen štrajk, ki naj traja, dokler se jih popolnoma ne zadovolji. Nadalje so sklenili, da bodo pri svojih tovariših, ki so še v službi, delovali na to, da takoj zapuste delo.

PARIZ 12. Štrajkarski odbor narodnega železničarskega sindikata je sklenil apelirati na železničarje vseh prog, da se takoj izvede splošni štrajk.

PARIZ 12. Odbor sindikata uslužbencev mestne podzemne železnice je sklical za nocoj shod, da se posvetuje o tekočih dogodkih. — Bati se je, da sklene shod, da železničarje podzemne proge priključi štrajku.

PARIZ 12. Vsled izdanega ukaza sindikata železničarskih uslužbencev se je bati, da preneha promet na vseh železniških progah že danes zjutraj.

PARIZ 12. Monarhistični listi uporabljajo štrajk železničarjev za hude napade na republiko in parlamentarizem.

PARIZ 12. Sedaj straži proge severne železnice 1500 mož, ki so pod poveljstvom nekega brigadnega generala. Ministerstvo za javna dela, ki je bilo o polnoci od štrajkovskega odseka železniških uslužbencev obveščeno, je ukrenilo odredbe, da vzdržuje promet, četudi v omejenem obsegu. Za električne postaje zapadne železnice so zahtevali 40 ženijskih vojakov. Brzojavna zveza med Versaillesom in S. Lazare-kolodvor je prekinjena.

PARIZ 12. Na severni železnici je štrajk popoln. Na vztočnem kolodvoru se nekaj uslužbencev ni priključilo štrajku. Na kolodvoru na Mont Parnass počiva služba popolnoma. — Na kolodvoru v St. Lazare je služba precej motena. Na Orleanskem in Lyonskem kolodvoru vlada popoln mir in se služba vrši normalno.

PARIZ 12. Tudi danes poročajo o raznih nasilnih činih. Blizu belgijske meje je bil baje razdejan tir dvesto metrov na daleč. Na železniških delavnicah v Montataire ob severni železnici so bili prerezane brzojavne in dve signalni žici. V Greilu je bil aretiran neki kurjač, ki je ostavil lokomotivo na progi. Mnogo tujcev je v očigled pretečemu splošnemu štrajku povpsheilo odhod. Dva transatlantska vlaka, ki bi imela še le danes oditi v Havre, sta z državnega kolodvora v St. Lazaru odšla že sinoči ob 9-20 uri.

PARIZ 12. Državna železniška uprava in ravnateljstvo železniške družbe Paris-Lyon-Mediterranee sta nadalje odpustila več uslužbencev radi propagandističnega delovanja štrajku v prilog.

BRUSELJ 12. Danes je šel ekspresni vlak Kolin-Pariz le do meje. — Sploh se ne izdajajo več vozni listki za preko meje.

PAPIZ 12. Brzovlak Pariz-Dunaj je opoldne odšel.

PARIZ 12. Uslužbenci vztočne železnice so danes sklenili, da pričnejo opoldne štrajkati.

PARIZ 12. Uslužbenci železniške družbe Paris-Lyon-Mediterranee so sklenili, da se pridružijo generalnemu štrajku.

kovček in se podal na kolodvor. Vlak je imel ravno oditi in Ivan je bil že v jutro v B.

Ravnatelj potujoče družbe pa je izvedel o Ivanovem begu šele pet minut pred predstavo. Bil je v veliki zadregi. Ni imel komu dati Ivanove vloge in je moral radi tega predstavo odpovedati. Igralci tega dne seveda niso dobili svoje plače, radi česar so bili silno razsrjeni na Ivana.

Ivan pa je sanjal že o svoji slavi, o novih triumfih, ki jih bo žel v svojem novem engagementu.

Izbral si je vlogo Hamleta za engagement. Vloga mu je „ležala“ in če bi jo bil igral v prejšnjih svojih razmerah, bil bi gotovo popoln „Hamlet“ kakor je bil nekdanj Romeo.

Toda ž njim je šlo navzdol. Duševne boli, poraz, ki ga je doletel, ga je duševno ubil. V njegovi umetnosti ni bilo več onega fasciničnega; njegova moč ga je bila izdala. Ni mogel več igrati tako, kakor nekdanj.

(Pride še).

PARIZ 12. Predsednik Falieres se je danes predpoludne povrnil semkaj.

Reval 12 (Petr. ag.). Tukaj so pričele slavnosti za drugo stoletnico aneksije Estonije. Carja zastopa veliki knez Konstantin Konstantinovič.

Ljudsko štetje.

Govor državnega poslanca dra. O. Rybáře na javnem shodu minole nedelje.

(Dalje.)

Važnost ljudskega štetja se nam kaže še v nekem drugem obziru, da-si se je ravno tu stvar obrnila nekoliko na bolje. Italijani so se namreč nekoliko prevarili v svojih računih. To se je zgodilo ob volilni reformi za državni zbor. Volilni okraji so se imeli kolikor le možno zaokrožiti po narodnosti. V tem smislu je vlada predlagala volilne okraje. Ali pri tem se je v naših pokrajinah pokazalo nekaj zelo neprijetnega za Italijane. O nekaterih teh okrajih, ki naj bi bili po volilni reformi italijansko-narodno zaokroženi, se je izkazalo naenkrat, da niso italijanski. Tako se je zgodilo s 3 volilnimi okraji v zapadni Istri. Ko je leta 1907 prišlo do volitve, je dobil hrvatski kandidat dr. Laginja v teh okrajih skoro polovico glasov! Tu so se Italijani hudo urezali. Z mahinacijami na ljudskem štetju so vse one kraje prikazivali kakor italijanske in posledica temu je bila, da je v okrajih, ki naj bi bili italijanski, toliko v resnici slovenskih ljudi, da so ti okraji v resni nevarnosti za Italijane.

Ali tudi ta grenka izkušnja jih še ni izučila in izmodrila. "Piccolo" nas obvešča, da hočejo še nadaljevati z mahinacijami na ljudskem štetju, s poskusi falzificiranja dejanskega stanja. Vsprico te italijanske nepopolnosti si moramo postaviti vprašanje, kaj naj storimo mi, kako naj postopamo, da namerovane falzifikacije preprečimo? Kateri je torej naš občevalni jezik? Odgovor na to vprašanje je: posnemajmo vlado, delajmo tako, kakor ona dela! Kakor se ona pozneje, po štetju, ne ozira na to, kar nam je v resnici podalo ljudsko štetje na podlagi občevalnega jezika, marveč podtika doseženemu rezultatu pomen dokaza o narodnostnih razmerah, o številnosti tega ali onega naroda, tako se tudi mi ne brigamo, na ljudskem štetju za občevalni jezik in ne razbijamo si glave, kako govorimo s tem in onim, ampak napišimo enostavno, kar je naravno, svoj materini jezik in označimo svojo narodnost! Ne brigamo se za to, da smo prisiljeni govoriti tudi v drugih jezikih. Ko smo zapuščeni od vseh, pa govorimo mi sami čim glasneje, kaj smo, da smo Slovenci!

Dovolj se je že naglašalo, kako važno je ljudsko štetje za nas ne le v političnem pogledu, ampak tudi glede vseh naših zahtev tudi na gospodarskem polju. Čemu pa se Italijani toliko trudijo, da bi te naše kraje prikazovali kakor italijanske?

Povodom vsakega imenovanja kakega državnega uradnika se italijanski politiki obračajo na merodavna mesta in dokazujejo — sklicevaje se na ljudsko štetje — da dotičnemu uradniku ne treba poznavanja slovenskega ali hrvaškega jezika. In le pre-pogosto se dogaja, da na odločilnih mestih verujejo, da tu ali tam ni nič Slovanov.

Pri vsaki malenkosti, ki jo zahtevamo, občutimo posledice falzificiranja štetja. Ko smo n. pr. za pošto v Rojanu zahtevali tudi slovenski nadpis, se je poštna uprava istotako sklicevala na ljudsko štetje, ki je izkazalo v Rojanu komaj 16% slovenskega prebivalstva, in je menilo, da na tako peščico se ne treba ozirati, češ: potem bi morali prirediti nadpise tudi za Madjare ali celo Kitajce!

Tako se nam godi tudi na državni železnici. V smeri proti Trstu je na Opčinah zadnji slovenski nadpis. To vse so posledice ljudskega štetja, ki je v vsem tržaškem suburbio izkazalo komaj 33% Slovencev!

Tako se nam godi v vsakem oziru in na vseh poljih, kjer kaj zahtevamo: vsakokrat se sklicujejo na rezultate ljudskega štetja!

En primer! Leta 1880 so našli v tržaški občini 74% Italijanov, 4% Nemcev in 22% Slovencev. Leta 1890 pa so že našli 78% Italijanov, torej 4% več; 6% Nemcev, torej 2% več; in nekaj nad 15% Slovencev, torej 6% manj nego leta 1880!! Vi se smejete! Saj bi se človek res moral smejati, ako bi ne bila stvar tudi tako žalostna. Pred letom 1880 nas je bilo procentualno več, nego nas je danes in Italijani so že računali, da nas kmalu ne bo več. To nas sicer ne plaši in se ne bojimo, ker vemo, da v resnici rastemo. Ali zlo je v tem, da tam gori na Dunaju verjamejo, da nas je vedno manj in da — ker nas ni na papirju — umiramo! Uverjeni so, da kmalu nas ne bo več. Res je sicer, da o raznih prilikah, posebno pa na volitvah, dokazujemo nasprotno. In včasih jim to tudi imponira, da priznavajo, da nas je tu. Ali kaj nam pomaga to zgolj moralno zadovoljenje, dokler se priznavanje naše ekzistence ne kaže tudi v dejstvih, v dejanjih? Zato je nujno potrebno, da slovenski

živelj v Trstu tudi na papirju dokaže, da je, da se množi in raste!

(Zvršetak pride.)

Strahovlada v gorškem deželnem zboru.

Pod naslovom „Una mostruosità“ objavlja goriški „Il Gazzettino popolare“ članek, ki naravnost z ogorčenjem obsoja Pajer-Gregorčičevo strahovlado v deželnem zboru goriškem ter pritiska izlasti najnovejšemu nasilju teh dveh političnih tiranov pečat odkrite politične nemorale, ki je v tem, da se je dr. Gregorčič z odprtim parlamentarnim nasiljem hotel iznebiti — osebnega svojega sovražnika Gabrščka.

Takega načina postopanja — pravi rečeni list — nismo še doživeli v nobenem zakonodajnem zastopu, odkar obstoji parlamentarizem. Ta drastični način, kakor se je hotel tu nekdo iznebiti svojega nasprotnika, je ustvaril uprav grozen in najnevarnejši precedens, kajti na ta način bi se mogla vsaka večina kar iznebiti vseh njih, ki niso njenih nazorov in njenih idej. Z eno besedo: kar pognati bi mogla iz zbornice vso manjšino, dočim velja parlamentarno pravilo, ki tvori podlago parlamentarizmu, da se majšine spoštujejo. Da, neki veliki italijanski stalist je vskliknil, da, čim v kakem parlamentu ni opozicije, bi si jo morali ustvariti. V Italiji, ki je v tem pogledu bolj napredna, nego smo mi, vsebuje provincialni in občinski volilni red fundamentalno določbo, da mora biti izvoljenih poslancev, ozir. svatovalcev toliko za večino in toliko za manjšino.

V goriškem deželnem zboru pa, čim kaka skupina poslancev ne soglaša z nazori večine, se izvolitve teh poslednjih jednostavno ne potrjujejo! Ali pa — kakor se je zgodilo z Gabrščkom —, čim kateri poslanec ne uživa simpatij kakega drugega poslanca-kaporijona, ga izganjajo jednostavno iz zbornice, češ, da „ni vreden“. Ideja je komoda in kaj praktična za kako večino; ali radi tega vendar tvori tako postopanje monstroznost, ali bolje rečeno — „canagliata“!

Dalje naglašja „Gazzettino“, da ne brani Gabrščka radi osebe, ampak temeljni princip parlamentarizma. Pokazati hoče gnjav, ki razjeda goriške institucije, osebne ozire, ki duše vse. Kakor so danes pognali Gabrščka, tako bi mogli jutri iz osebnega sovražstva pognati koga drugega, pojutrnjim kakega tretjega, kar vse bi pomenjalo pravo resnično infamijo!

„Gazzettino“ pozivlja Gregorčiča, naj pride enkrat z dokazi na dan proti Gabrščku!! Dokler ne stori tega, bo javnost uverjena, da so Gabrščka izključili iz deželnega zbora le radi osebnega sovražstva z Gregorčičem, ker je bila Gabrščkova navzočnost v zbornici trn v obeh voditeljev klerikalnih Slovencev, ker se zvesto drži svojih in nazorov svoje stranke!

Če taka dejstva tvorijo kriterije za proglašanje kake osebe kakor nevredne, potem pa ne preostaja gospodom poslan-cem večine nič drugega, nego da zapro-bote — ne da bi dalje nadlegovali manjšin, ki bodo vedno več ali manj nevredne — in da sami posedejo okoli mize in pojedorezance z ali brez namake! To bo prijetno za gospode iz večine, ali za druge, ki rezonirajo nekoliko z možgani in ne — s podplati črevljeva, pomenja vse to: pravo monstroznost, gaženje parlamentarizma ter sliči prav blizu — kamorizmu!

Na to pa prijemlje „Gazzettino“ še posebej italijanske zavezničke Gregorčičeve. Cudi se, kako more stranka, ki se imenuje italijansko in liberalno, tako zatajevati temeljne principe liberalizma, postavljati se na stran klerikalnega Slovence ter zalučati bilo tudi kakemu Hotentotu v obraz obtožbo „nevrednosti“, ne da bi bili podani dokazi in le v namen osvoboditve od političnega nasprotnika! Gabršček je sovražnik Italijanov in slovenski fanatik. — Dobro — pobijajte ga! Ali z odprtim vizirjem, lojalno, poštenim orožjem in brez strahu! Ali, če se kaka stranka, ki se imenuje liberalno, postavlja na stran dra. Gregorčiča, obrekuje sovražnika, mesto da bi ga pošteno pobijala, in se mu zaganja v hrbet... taka stranka ni ne liberalna ne italijanska. Ni liberalna, ker liberalizmu ne morejo biti v podlago klevetanje, laž in zavijanje; in ni italijanska, ker narod italijanski sloni na vzgoji, uljudnosti v vedenju, v poštenju — in ne na podlosti in lumpariji...!

„Gazzettino“ zaključuje svoj članek z drom. Gregorčičem:

„Kar se tiče načina postopanja dra. Gregorčiča, ni naša naloga, da izrečemo sodbo. To bo stvar javnega mnjenja, ki si bo moglo ustvariti pojmo, do kake stopinje more dospeti izvestno krščansko usmiljenje, ko gre za to, da se zadene nasprotnika...“

Tako piše „Gazzettino popolare“, ki je glasilo italijanske ljudske stranke, ki sloni na strogo krščanskih in katoliških načelih. In ako uvažujemo dalje, da je z zaključ-njem najhuje zadet Pajer z njega italijanskimi liberalci in brezverci, dočim italijanski klerikalci ta vladni čin brezpogojno odo-

brujejo, potem vprašujemo z vso pravico: kako moreta „Gorica“ in „Slovenec“ trditi, da je z zaključenjem deželnega zbora goriškega vlada ustregla — liberalcem?! Dobro je povedal „Gazzettino“: zaključenje deželnega zbora radi Gregorčič-Pajerjevih nasilstev ne pomenja nikake usluge ne kaki osebi, ne kaki politični struji, ampak le quos ego njim, ki se frivolno in cinčno igrajo s temeljnimi principi parlamentarizma in s politično moralo! To je bilo res najmanjše, kar je mogla vlada storiti v preprečenje takih političnih zločinov!!

Graška „Tagespost“, torej nemško-liberalen list, ki je gotovo vzvišen nad vsaki sum kakih simpatij bodi do slovenskih liberalcev, bodi do italijanskih klerikalcev, in ki marveč ni nikdar skrival svojih simpatij do liberalnih Italijanov, pa pripominja:

„Zastoj je dokazoval krščansko-socialni italijanski poslanec dr. Bugatto nezakonitost takega sklepa (uničenje volitve Gabrščkove); zastoj so protestirali tudi ožji somišljeniki Gabrščkovi proti takemu nasilju. Ob velikem hrupu je bil Gregorčičev predlog vsprejet. Vladni zastopnik ni imel v seji nobene besede, da bi se izjavil o tem očitem rušenju pravice, katero je ponižalo deželni zbor v izvrševatelja privatnih stvari. Zaključenje deželnega zbora je sedaj odgovor vlade, ki pa bo morala zavzeti še odločnejše stališče nasproti temu dogodku.“

Ste-li čula, gospoda Gregorčič-Pajer?! Rušenje pravice — poniževanje deželnega zbora — to je bil vzrok zaključnju!! Altro che usluga slovenskim liberalcem! In z izrekom, da bo morala vlada zavzeti še odločnejše stališče, potrja graški list to, kar pravimo mi: da je bilo namreč zaključenje deželnega zbora najmanjše, kar je vlada mogla in smela storiti!

Hrvatska kriza.

Konferenca delegatov. — „Oseška opozicija“ izključena iz koalicije. — Nova stranka. — Situacija se čisti. — Nova gubernamentalna stranka.

Zagreb 10. X.

Znana netaktnost bana Tomašića in ogrsko-hrvatskega ministrskega predsednika Khuena, s katero sta zakrivila, da niso bili voljeni v delegacije predloženci koalicije, provzročila je izredno konferenco hrvatsko-srbske koalicije. Na tej konferenci je delegacija protestirala proti neparlamentarnosti, ki sta jo zagrešila Khuen in Tomašić. Ob enem so gg. Muaečević, Popović in Grahovac, ki so bili voljeni v delegacije po Tomašičevi listi, odložili svoje mandate.

Ta „neparlamentarna“ volitve in bližajoče se volitve so prinesle malo krvi in življenja v hrvatsko politiko. Vse te okolščine so začele delovati tako, da se je hrvatska kriza maknila se svoje mrtve točke. Zagrebško krilo koalicije se je zganilo iz svoje navadne flegme in je začelo delovati. Zadnji čas je že bil!

Volitve so pred durmi. Sedaj pa nas je ta „na pol mrtva“ koalicija iznenadila se svojim delovanjem in svojimi zaključki!

Eden najglavnejših zaključkov koalicije je ta, da je izključila iz svojih vrst takozvano „slavonsko opozicijo“. Dotični pasus koalicijskega komuniqueja se glasi:

„Eksekutivni odbor hrvatsko-srbske koalicije izjavlja, da takozvane oseške organizacije ne smatra več sestavnim delom koalicije in pozivlja svoje pristaje, da se temu primerno ravna.“

Ta korak koalicije je bil potreben. Koalicija je morala pred vsem očistiti svoje lastne vrste, da more samostaino in edinstveno nastopiti. S tem v zvezi je tudi poziv koalicije na ustanovno skupščino „nove stranke“ za dan 13. t. m.

„Nova stranka“ ima že izdelan programni načrt, ki je imel biti v podlago za „gubernamentalno stranko“. Sedaj, ko stopa koalicija v odločno opozicijo proti Tomašiču in današnjemu zistemu, ta programna zahteva odpade. Koalicija pa bo redigirala svoj novi program popolnoma v opozicijskem duhu.

S tem se je situacija razbistrila. Na eni strani stoji bivši zistem Khuenov in njega sedanji eksponent Tomašić, podpiran od slavonske opozicije in bivših Khuenovih mamelukov, nazivanih sedaj za „mum-kače“.

Ironija! V resnici zveni kakor ironija ko čitamo, da bo „slavonska opozicija“ služila v podlago novi vladni stranki. Opozicija in „vladna stranka“! Dve protislovji — pa vendar sta se našli v objemu. Kaj hočemo! Danes je pod solncem — vse možno. Samo da ne bo imel ta konkubinast žalosten konec, isto tako kakor ga je imel konkubinast koalicije na podlagi pakta s Tomašičem!

Dnevne novice.

Dvojezičnost mesta Prage. Iz Prage poročajo od 11. t. m.: Na današnjem posvetovanju čeških deželnozborskih poslancev je bil sklenjen protest proti dvojezičnosti Prage, vsebovani v novi vladni predlogi. Mestni zastop se obrne na vse češke klube

s prošnjo, da zavzamejo najodločnejše stališče proti tozadevni določbi vladne predloge.

Mala kneževina Monako zahteva ustavo. V to svrhu so se vršile demonstracije proti knezu in ministrom.

Menihi kakor ulomilci in tatovi. — Svoječasno smo poročali, da je bila glasosovita romarska cerkev Matere božje v Čenstohovi na Ruskem Poljskem okradena. Te dni se je odkrilo, da so cerkev okradli sami — menihi, ki so je opravljali. Pred par dnevi se je policiji posrečilo, da je našla ukradene cerkvene predmete, ki so bili pred pol leta izginili na skrivnostni način. Predmete so našli nedaleč Borzovice pri Čenstohovi zakopane v neki jami. Po načinu, kako je bilo zakopano, se vidi, da so bili predmeti zakopani polagoma. Najdeni predmeti so vredni več milijonov kron. Menih Mazoch, ki je bil prvi aretirani, ker je največ ukrad, je priznal svoj zločin in izpovedal, da je bila organizirana prava tatinska družba menihov, ki so kradli v cerkvi. Aretirali so tudi meniha Izidorja in Andreja. O. Mazoch je rekel, da je nameraval z zakopanimi dragocenostmi pobegniti v inozemstvo, jih tam prodati in razdeliti med druge tatove. — V Varšavi so aretirali juvelirja Erbestina, kateremu je Mazoch poslal en ukradeni dragulj vreden 50.000 K. Erbestin je stavil dragulj v neki prstan in ga prodal za 9000 K. Sumi se, da je bil juvelir v dogovoru s tatovi.

Samostan in romarsko cerkev so opravljali menihi Pavlini. Vsled omenjenih dogodkov odvzamejo menihom samostan in izročijo upravo posvetnim duhovnikom. — Kakor poročajo iz Krakova so poljski škofje, na čelu jim kardinal Puzyna ukrenili potrebne korake pri sv. Stolic, da se Čenstohovo ohrani kakor narodni in zgodovinski spomenik Poljakov. — Škof Zwirowilski iz Kalisza je došel v Čenstohovo, da vodi preiskavo.

Domače vesti.

Poroka. Dne 10. oktobra se je poročil na Dunaju gospod Rudolf Makarovič, trgovec v Splitu z gospico Milico Gabrijelčič. — Bilo srečno!

Ravnatelj državne gimnazije v Trstu je imenovan profesor Terezijanske akademije na Dunaju Josip Hickl.

Odlikovanje. Ravnatelj moškega učiteljskega v Kastvu Fran Frankovič je do bil povodom svojega umirovljenja naslov vladnega svetnika.

Kako Slovincem — kako Nemcem! Pred par leti je prošlo tržaško slovensko učiteljsko društvo deželno šolsko oblast za otvoritev meščansko-šolskih kurzov v Trstu, seveda s slovenskim učnim jezikom. Eno leto se sploh nihče ni zmenil za dotično prošnjo, a ko je društvo po enoletnem čakanju vprašalo po usodi svoje prošnje, mu je bilo rečeno, da je stvar v Trstu nemogućna, ker baje ni primernih docentov v Trstu.

„Laibacher Zeitung“ št. 231 z dne 11. t. m. pa poroča, da je c. kr. ministerstvo za javna dela dovolilo c. kr. učiteljici A. Schitt-nig v Idriji enoleten dopust za pripravljanje na meščansko šolski izpit ter da je ravnateljstvo c. kr. rudnika določilo (to-rej na državne stroške!) učiteljico L. Kos za supletinjo na dopust poslane učiteljice Schitt-nig.

Torej tržaškimi slovenskimi učiteljem, ki so se hoteli poleg svojega težavnega služ-benega poslovanja nadalje izobraževati, država ne daje niti docentov (kar je njena zakonita dolžnost), kranjskim nemškutaricam pa dovoljuje ista vlada dopust z vso plačo! To je c. kr. avstrijska enakopravnost!

Slovenskemu ljudstvu v spomin! Prejeli smo: Da je še mnogo nezavednih v narodnem pogledu, za to imamo nešteto dokazov v vsakdanjem življenju, čeravno se vedno nagovarja in piše, naj rabimo povsod svoj materini jezik! Mnogi nočejo razumeti tega.

Veliko jih je med našimi ljudmi, ki so skoraj prepričani, da niso več na svojem, ko stopajo v mesto: mislijo namreč, da je vse v italijanskih rokah, pa zato se boje govoriti slovenski ter brbljajo brez vsake potrebe v blaženi italijanščini.

Kmet prihaja boljšeporedkoma v mesto, on ima še preveč opravila doma in na polju, ali naše ženske grešijo proti tej narodni zapovedi, posebno pa one, ki prihajajo vsak dan v Trst, bodi prodajati razna živila, bodi prekupovati jajca in zelenjavo. Velik del teh žensk ne samo da ne zahaja v slovenske trgovine, temveč kupuje vse potrebščine v italijanskih štacunah, kjer zahtevajo v italijanskem jeziku, česar žele.

Ali se sramujejo, da so Slovenke? Je-li Trst zares izključno italijansko mesto? Ne! Trst je tudi slovansko mesto! Mislim, da zadostujejo mnoge številke, ki jasno govorijo o tem. Izvzemši po „Piccolu“ pone-mnjenih meščanov ne more nikdo dvomiti na tem. Ne sramujte se torej, ker v Trstu ste prav tako na svojem pri svojih, kakor doma.

Ce znajo naše okoličanke italijanski, je to hvalevredno, ali naj bi rabile ta jezik le v neizogibni potrebi. Italijani pa se sme-

Velikanski dohod zadnjih novosti Jesenskega blaga za moške in ženske obleke Križmančič & Breščak, ul. Nuova 37 Trst.

jejo naši nemarnosti in mlačnosti in — prav imajo!

Prva primorska gostilničarska zadruga z o. p. vabi na shod, ki se bo vršil v prostorih „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ v Trstu, ulica Stadion št. 19 I. nadstropje, v torek, dne 18. oktobra ob 2 in pol popoldne s sledečim dnevnim redom:

1. določitev vinskih cen. 2. podraženje mesa in 3. druge raznovrstne koristi gostilničarjev sploh.

NB. Na ta shod vabimo gostilničarje sploh, brez razlike, ali so že pristopili k zadrugi ali niso še.

Ker je dnevni red tega shoda zelo važen, se je nadejati, da se tega zborovanja udeležijo prav gotovo vsak napredka želeči gostilničar.

Miramarski park je bil te dni zopet odprt občinstvu.

Društvo „Ljudski oder“ naznanja, da bo jutri, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v „Delavskem domu“, ulica Boschetto št. 5, II. nadst., Ivan Cankar predaval o predmetu: „Umetnost in ljudstvo“. Ker je to predavanje v tej sezoni prvo, je zaradi tega in zaradi važnosti predmeta pričakovati obile udeležbe od strani vseh prijateljev ljudske izobrazbe.

Glas iz občinstva. — V Rojanu, na zemljišču blizu oboka, je nameščena sedaj menažerija Kljudski. To je v povod množici otročičev, da se — brez vsacega varstva — vspenjajo na obcestne zidove nad obokom in prav lahko bi se dogodilo, da bi kak otrok telebnil doli v globočino. — Opozorjamo torej redarstvo, naj poseže vmes, ker bi se sicer mogla dogoditi velika nesreča.

Tržaška mala kronika.

Zamorci na povratku v domovino.

— Včeraj zjutraj je dospelo semkaj 60 zamorcev plemena Somali, ki so se z lovske razstave na Dunaju — kjer so nastopali — vračali v domovino. Morali so imeti precej denarja, kajti pri vsaki trgovini so se vstavljali in če jim je le kaj ugajalo, so si nakupili. Te dolge, suhe, toda lepe postave, oblečene deloma prav priprosto — ženske kakor tudi moški niso imeli mnogo več na sebi, ko dolge rjuhe, v katere se tako spretno zavijajo, da jim služijo popolnoma enako, kakor nam civilizirancem naše obleke. Na nekatere je pa že „kultura“ toliko vplivala, da so si nabavili palčice ali hlače, — seveda zelo kratke, ker so se jim te menda zdele bolj prikladne. Tam je bilo zopet opaziti katerega s suknjo itd. Ti črni kodro-lasci s svojimi raznovrstnimi oblekami so vzbujali povsod, kjer so se prikazali, splošno pozornost.

Popoldne ob 4. uri so se vkrcali na parnik „Gisela“ in nadaljevali potovanje v domovino.

Tatvina na krovu. Na krovu Ljodovega parnika „Achille“ je bil predvčeršnjem aretiran 20-letni ogljar Tomaž Sutlovic, ker si je med vožnjo prisvojil neko turško sabljo. Krivde ni hotel priznati.

Tatvine. 21-letni Marij Grižon iz Trsta je bil predvčeršnjem na pomolu Josipina aretiran, ker je skušal vkraati dve vesli v vrednosti 22 kron. — Svojega čina ni tajil.

— V skladišču B južne železnice so prijeli 24-letnega Giovanni Micco iz Milja — ravno v trenutku, ko je odpiral neko vrečo, polno kave. Spravil je že bil 1 kg in pol „na varno“. — Zato so ga vtaknili pod ključ.

Tatvina z vlomom v Lonjeru. Pred par dnevi so neznani zlikovci ob času, ko ni bilo nobenega doma, vdrli v stanovanje Mateja Čoka v Lonjeru št. 169 in vkradli iz omare zlato verižico, par zlatih uhanov, par prstanov, srebrno verižico, srbrno uro, par škornjev, vse skupaj vredno 160 kron. Tatvina je bila prijavljena na policijskem komisariatu pri Sv. Ivanu.

Velika tatvina. G. Avgusta Kastner, stanujočega v ulici Belpoggio št. 2, so včeraj počastili tatovi, ki so, ne da bi ostavili svoje posetnice, odnesli več preprog, tapetov, več moške in ženske obleke, perila itd., vse skup cenjeno na 1100 K.

Zopet tatvina. Ko se je sobni slikar Albert Rimini v nedeljo nahajal na zemljišču Reinelt v ul. Madoninna mu je bila vkradena srebrna ura in verižica. — Osumljen te tatvine je bil Ivan Bastijančič, stan. v ulici Aless. Manzoni št. 28, ki so ga včeraj spravili pod ključ. Bastijančič taji.

Nesrečno dekletce. Predsinočnjem je 7letno punčko Lukrecijo Bozzetti, stanujočo v ul. Sette fontane št. 14 poslala njena teta s steklenico po mleko. Dekletce pa je tako nesrečno padla čez stopnice, da se je s steklenico, katero je razbila, težko ranila na vratu. Dasiiravno so jo v vsej naglici spravili v bolnišnico, je ni bilo več mogoče pomagati. Sirotica je umrla.

Nezgoda na delu. Alojz Bandel, star 14 let, uslužben v ladjedelnici Sv. Marka, je delal včeraj na neki vojni ladji, a je na delu tako nesrečno padel, da se je hudo poškodoval na glavi. Prenesli so ga v bolnišnico.

Loterijske številke, izžrebane dne 12. oktobra:

Praga	68	14	88	82	61
Lvov	35	80	73	46	34

Koledar in vreme. — Danes: Edvard, kr. — Jutri: Kalist pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura mila. Polagano jasnenje.

Izpred sodišča.

24 let star, pa že dvajsetkrat kaznovan.

Da-si mu ni več, nego 24 let, je bil mizar Radimir Gabrielli, doma iz Trsta, vendar včeraj že dvajsetkrat obsojen. Se pač nahaja na ... pravi poti.

Včeraj je moral odgovarjati sodnikom radi zločina javnega nasilstva, ker se je dne 26. septembra t. l. zvečer uprl redarjema, ki sta ga bila aretovala v ulici Beccherie radi ponočnega razgrajanja. Obrcal je bil oba redarja in ju tudi parkrat vdaril s pestjo.

Včeraj se je izgovarjal, češ, da je bil pijan in da torej ne ve, kaj da je delal onega večera.

Redarja — Šmit in Žizmond — sta pa — zaslišana kakor priča — potrdila obtožbo in izjavila, da Gabrielli ne le da ni bil pijan, ampak celo da ni bil niti vinjen.

Gabrielli je bil že prej kaznovan nič manje, nego devetnajstkrat in večinoma radi nastopov proti redarjem. Vsled tega ga je sodišče včeraj obsodilo na 15 mesecev težke ječe, poostrene s posti.

Španjolec tat.

Mavricij Alvarez, doma iz Španije, je bil tožen radi zločina tatvine, izvršene dne 13. septembra t. l. na parniku „Stella“, kjer je mornarju Cahariju Baracca iz zaprtega kovčka vkradel novčarko, v kateri je bilo 52 kron.

Toženec je govoril španski, a prevajal je tolmač g. Tyrrihter. Branil ga je — kakor tudi prej Gabriellija — dr. Laneve. Zaman je obtoženec skušal tajiti, da ni ničesar vkradel. Izjava Caharije Baracca — ki je bila prečitana, ker ni mogel priti osebno na razpravo — je bila jasna: on je Alvareza zasačil na vratih kabine in ob enem je videl svoj kovček odprt. Velel je takoj Alvarezu, naj mu da nazaj, kar je bil vzel in Alvarez mu je vrnil novčarko z denarjem.

To izjavo je potrdil tudi priča Filip Dodič, ki je videl ves prizor.

In sodišče je Španjolcu Alvarezu prisodilo 2 meseca težke ječe.

Razžaljenje veličanstva v zaporih.

18-letni Karol Ferluga se je nahajal v zaporu, kjer je imel odsedeti 5 mesecev težke ječe radi javnega nasilstva, izvršenega proti policijskemu komisariju v noči 1. februarja t. l. na plesu „Lega nazionale“ v gledališču Politeama Rossetti. Iz ječe je imel priti dne 6. t. m. Dne 27. avgusta t. l. je pa v ječi svojim trem tovarišem, ki so bili z njim v eni in isti celici, pripovedoval o cesarjevi civilni listi ter se pri tem izrazil razžaljeno na naslov cesarjeve osebe.

Ta njegov govor je pa slišal jetniški paznik Ivan Furlan in ga je takoj naslednji dan ovadil.

Vsled tega se je moral Ferluga včeraj zagovarjati radi zločina, predvidjenega po § 63 kaz. zak.

Milo je ta junak prosil sodnike, rekši: „Nisem imel namena žaliti cesarja. Morda

DVOBANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 13. t. m. od 9—12. in od 3—7.

Moške in deške obleke, srajce, moške jope, hlače, površniki, paletot, kape, kožuh, ovrtniki, omoti blaga, podlage in drugi manufakturni predmeti.

Naznanilo

Ker sem prevzel trgovino z jestvinami od AL. MICHELAZZI na svoj račun, se priporočam cenjenim odjemalcem. Imam vedno najsvežje blago.

EMIL GIOCCOLANTI

Via San Giacomo in Monte 7, Trst.

Štev. 395.

Razglas.

Dne 16. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne vršila se bo v podpisnem občinskem uradu **zmanjševalna dražba za zgradbo dveh občinskih vodnjakov v Kobjeglavi in Tupelčah.**

Proračunjeni stroški znašajo 21.100 K. Načrti, proračuni in dražbeni pogoji so vsakomur razpoloženi na ogled do pričetkom dražbe.

Kdor se hoče udeležiti dražbe, mora položiti 10% kavcije.

Županstvo v Kobjeglavi

dne 2. oktobra 1910.

Župan: GRMEK.

Odlikovana pekarna in sladščičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu trikrat na dan svež kruh. občinstvu, da ima Prodajalnice je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroke itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporočila se slavnemu občinstvu z odličn. spoštovanjem

Vinko Skerk : Trst :

Na obroke!

JAKOB DUBINSKY

Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga

ter moške in ženske suknje.

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE.

Cene brez konkurence.

Veliki kinematograf „BELVEDERE“

TRST - ulica Belvedere št. 10 - TRST

Četrtek 13., Petek 14. in Sobota 15. oktobra:

- 1) VOJAKOVA ČAST (dramatičen prizor).
- 2) ZLATA ROŽA (veličastna fantasična fantazija dolga 500 m s spremljevanjem glasbe navlašč za to od slav. mojstra na glasovirju gospoda Ivana Sedmak.
- 3) VELEKOMIČEN PRIZOR (lepa slika, obilo smeha).

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbera popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

ODVETNIŠKA PISARNA

Dr. Frana Brnčiča in Mat. Pretnerja
v Trstu, Via Nuova 13, II. n.

sprejme izurjenega

: stenografa :

veščega slovensko-nemške stenografije. Strojepisni in oni, ki so veščitalijanske stenografije imajo prednost.

Nastop dne 1. novembra 1910.

Mlekarska zadruga

v Senožečah

odda z novim letom

mleko v zakup.

Sirite EDINOST

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbir hlače in srajce za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcunjavanje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEKA KOVČGOV. NAJDOGODORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

sem izrekel kako neumnost, a se tega iskreno kesam ter prosim, da mi odpustite in obljubujem, da ne bom nikdar več storil kaj takega!

Ivan Furlan je potrdil, da je toženec res izgovoril inkrimirane besede.

Toženec, ki se je sicer priznal krivim, je pa skušal vtajiti najostrejši del izgovorjenega stavka.

Priča Bruno Bertoni, 15-letni mladenič, ki je bil s Ferlugom skupaj zaprt, in sicer tudi radi javnega nasilstva (!), je izpovedal približno kakor priča Furlan, le onega najostrejšega dela stavka — katerega je tudi Ferluga tajil — se niti on ne spominja.

No, sodišče je toženca Ferluga obsodilo na drugih 6 mesecev težke ječe. — Branil ga je odv. dr. Pincherle.

Naše gledališče.

Zimsko solnce, idealno delo hrvatskega pesnika Viktorja Cara Emina, pestra slika iz narodnega življenja v Istri, zasluži naše največje zanimanje tudi zato, ker nam z velikim žarom domorodne ljubezni odkriva istinito življenje isterskega našega naroda.

Zimsko solnce, ki ga nam pokažejo to nedeljo 16. t. m. na našem odru, posveti v ono poluminolo dobo narodnega prepoveda v Istri, v ono trpljenje in britkosti polno dobo, ko je siromašni Istran čutil ndrtro pest svojih tlačiteljev.

Na sijajen način pa nam opisuje domoljubni pesnik značaje, dobre in slabe, ki nam osvetljujejo težko tedanje življenje.

In kako je danes? Ali nas ta boj ne zanima tudi danes, ali je dandanes z nami kaj posebno drugače? — Aktualna je ta igra še danes in morda ravno zdaj za časa ljudskega štetja najbolj!!

Kdo bo torej manjkal v nedeljo v gledališču?

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico. Podpisani vabi vse odbornike k društveni seji 13. t. m. ob 5. uri pop. v društveno sobo. Predsednik.

Sokolska telovadba za starejše brate se uvede pri „Sokolu“ v Trstu, ako se prihlasi zadostno število rednih telovadcev. Prihlasiti se je do konca tekočega tedna pri vratarici Nar. doma.

Čitalnica pri Sv. Jakobu opozarja g. pevce na pevsko vajo, ki se vrši danes četrtek ob 8. uri zvečer. Ker se bliža dan nastopa, naj nihče ne izostane.

II. koncert „NDO.“ Opozarjamo že danes organizirane tovariše in sploh vse mestne in okoličanske Slovence, da priredi krajevna skupina NDO. Sv. Marko — Sv. Andrej v nedeljo dne 6. nov. svoj II. koncert. Na koncertu bo tudi srečolov. Darove sprejema z hvaležnostjo uradnik NDO. u ul. Lavatoio št. 1. I.

DAROVI.

— V počestčenje spomina blagopokoj. Frana Dollenza podarila je njegova rodbina 30 K za moško podružnico CMD v Trstu. Denar v uredništvu.

— Dijaškemu podpornemu društvu so darovali: g. Ivan za prejete dijete kron 20. g. dr. Josip Abram v počestčenje spomina pok. Frana Dollenza K 20.—

Denar hrani blagajnik.

— Za podružnico Sv. CM. pri Sv. M. M. zgor. in sp. nabralo se je v gostilni Obrtniškega društva pri Sv. Ani v protest legitim žigicam K 2-21.

Denar hrani blagajnik goriimenovanega društva.

— Mesto nameravane brzojavke gosp. Valesu v Kanal so poslali železničarji iz Avč K 5-20 za moško podr. CMD. Znesek hrani uprava.

Nar. del. organizacija.

Godbeni odsek NDO. pri sv. Jakobu. Podpisani naznanja, da se vršijo redne godbenne vaje za teorijo vsak torek in četrtek točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih pri sv. Jakobu. Ob enem naznanja, da pridejo društvena godala (instrumenti) že prihodnji teden. Zato prosi odbor vse one tovariše, ki se mislijo še vpisati v društveno godbo, naj store to nemudoma.

Čas vpisovanja je še ta teden do nedelje: na poznejše prijave se odbor ne bo oziral.

Odbor
godbenega odseka NDO.
pri sv. Jakobu.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Danica“ vabi vse gg. člane na prijateljski sestanek ki-priredje prihodnjo soboto ob 8. uri in pol zvečer, obrtniki in trgovci v gostilni Petra Biteznička v Soški ulici.

Ker je sestanek namenjen pogovoru radi skupne izdaje koledarja z oglasi za l. 1911 in ker je v kolesarskem društvu „Danica“ več članov obrtnikov in trgovcev, prosimo obline udeležbe. Odbor.

Iz Gorice. — Vedno odurnejše oblike jemlje na-se bratomorni boj na Goriškem. Včasih je tudi precej humorja v sredstvih, katera se rabijo. Klerikalni privrženci d.ra Antonija Gregorčiča ne hodijo k „Jeleni“, češ, da se tam zbira „školada“, t. j. šokoli in napredni Slovenci sploh.

Svobodomiselní rojaki zopet ne marajo zahajati v restavrant „Central“, ker je hotelir odpadnik in nemški nacionalc ter je pri njem shajališče „čokolade“, to se pravi, Gregorčičevih pristašev, ki se bratijo z irredentariji in mečejo slov. poslance ven iz zbornice, da-si je bila volitev pravilna in brez protesta. Po zadnjem barbarskem dejanju podglavarja se ne smemo nič čuditi, če bodo imeli pošteni naprednjaki več spoštovanja do poštenega Furlana, nego pa do kakega „slovenskega“ Gregorčiča. In vse to divje strankarsko besnenje je klerikalcev se vrši pod zastavo katolicizma! Na srednjih šolah so tudi že klerikalci med profesorji (na obeh učiteljskih imajo baje po tri zastopnike). „Vse za vero, — Pajerja in Gregorčiča!“ A. S.

Prijateljski sestanek obrtnikov in trgovcev bo prihodnjo soboto ob 8 in pol zvečer v gostilni Petra Biteznička v hiši grofa Coroninija v Soški ulici.

Vesti iz Istre.

Podpisana podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dekanih se najprizre-nejše zahvaljuje vsem onim osebam, ki so na kakoršensibodi način pripomogle, da je nje prva veselica prekrasno vspela. Zlasti se zahvaljuje onim, ki so darovali neverjetno veliko darov za srečolov. Srčna hvala onim, ki so preplačali vstopnino, ali pa poslali vstopnino po pošti. Z hvaležnostjo omenjamo tudi pevskega društva „Jadran“ iz Gažona, ki se ni strašilo dolge poti in se je udeležilo korporativno naše veselice. Slava zavednim Gažoncem!

Podružnica Sv. CM. za Istro v Dekanih.

Razne vesti.

Poštno-brzojavna šola je bila otvorenjena v Belemgradu. V šolo se sprejme 60 dijakov, ki še niso prekoračili 25. leta in ki so dovršili šest razredov gimnazije, trgovsko akademijo ali učiteljsko šolo.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Neapeljske in sicilijske testenine, riž iz Bologne najfineje, olje. Sicilijska prodajalna Farneto 3. 1618

V našem inseratnem oddelku ležijo nedvignjene ponudbe in sicer pod „Zanesljiva“, „900“ in pod „Št. 1674“.

Proda se pri sv. Mariji Magdaleni spodnji zemljišče in hiša, urejeno za vrtinarstvo. Več pove Vekoslav Kodrič, Sv. Mariji spodnji 229. 1693

NOVO "POGREBNO PODJETJE, TRST"

Corso šte. 49 (vogal Piazza Goldoni) ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetic, perl, porcelana itd. — Vsake velikosti in raznih vrst nagrobnih svetilnic itd. — CENE UGODNE. Priporočja se sl. občinstvu posebno za prih. praznike vernih duš.

Via Santa Caterina šte. 13

Črevljarnica

katera se je nahajala na Piazza Nuova šte. 1 (vogal Santa Caterina) se je preselila v Via Santa Caterina šte. 13.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (Uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrežuje **4 1/4%**
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vknjižbo po dogovoru 5%-6% na menjice po 6% na zastave

Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajaštediti svojo deco.

Ljudska kavarna in mlekaria, dobro takoj Kron 800, 400 takoj, ostalo po dogovoru s častoma. Obrniti se v via della Guardia šte. 1, Kavarna. 1591

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorena vsako soboto nedeljo do 1. ure popolnoci.

Krojačnica za civiliste in vojake. Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6, II. n. Priporočja se slavem občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blage prve vrste, delo solidno, cene zmerne.

Prva in edina pisarna
v vojaški stvari

Ulica Caserma 5, II. n., Trst

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novačenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno. — **Uradne ure:** Ob delavnikih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesijonirana od c. kr. namestništva.

Jabolka

raznovrstna, fina, namizna in za mošt ina na prodaj

IVAN KOVAČIČ

KOZJANE pošta Divača KOZJANE Razpošilja v vsaki množini. - Cene zmerne.

Pozor Slovenci! V mizarnici Ščuka pri sv. Ivanu šte. 165 (S. Cilino) je na prodaj lepa spalna soba. 1680

Prodajalna slanine: in: delikates

z buffetom

Alojzij Kranjc, Trst

ulica Sanità 22 (vogal ulice S. Giorgio 5) Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. - Dezertina vina bela in rudeča iz kleti princa Liechtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierija v Vipavi. Vaski dan kuhana gnjat, štanjelaka gnjat in raznovrstne slanine. Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

V vseh PASTILJE PRENDINI

proti kašlju bolezn v grlu, hripavosti, kataru Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedenec TRST, Carlo Goldenijev trg šte. 11 Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Kapeljara in zaloga električnih uronkov, luči in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonografur. Zaloga priprav na točni pivo. Lomna dolavolca na popravljanje. Niv. strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah. TELEFON šte. 1734.

NEZASLIŠNO visoke cene imajo večkrat tkanine za moške in dame. Temu se izognete, če naročite neposredno pri trški tkanini. Zato se zahtevajte, da se vam brezplačno dopolnje. bogata kolekija je- senkih in zimskih vzorcev. Trgujem le s produkti I. reda in apertinai novosti sezije. — Razpošiljalna trška sukna Franz Schmidt, Jägerndorf 103, Av. Slezijska.

ŠOLA ZA JEZIKE

Polyglotte Acquedotto št. 16 prvo nadstropje.

Nova metoda za navedenje modernih jezikov. Izvanredno ugodna prilika!!! Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dva : lekolj Francosko 8 lekolj Kron 6 { v aki : teden. Angleško . 8 lekolj Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

Bogomil Pino

prvi urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico : ur v TRSTU, ulica Vincen. Bellini 13 nasproti cerkve sv. Antona novega. Vsakov. verižic po tov. cenah.

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR Naslednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7

Telefon 160 Trst Telefon 160. VELIKA ZALOGA. - Papir za tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST ulica della Caserma št. 13, II. n.